ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2014/HC-A/158

- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

  * ނަން: ޢަލީ ރާޝިދު
  * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ދަފްތަރު ނަންބަރު 5105
  * އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A054248
  * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މއ. [illegible]/ ކ.މާލެ

- އިސްތިއުނާފު ހުށައެޅި ފަރާތް:

  * ނަން: މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ
  * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ހ.ވެލާނާގެ /ކ.މާލެ
  * އައިޑީ ކާޑުނަންބަރު: -
  * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހ.ވެލާނާގެ/ ކ.މާލެ

- ރަޖިސްޓަރީ ތާރީޚު: 13 ޝަޢުބާން 1436 / 11 ޖޫން 2014
- ނިމުނު ތާރީޚު: 08 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1437 / 17 މާރިޗު 2016

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2394/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާ
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ކުލީގެ ފައިސާ ހޯދުން
- ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 19-12-2013
- ނިމުނު ތާރީޚު: 12-02-2014

- ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުޘްމާން ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދު ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޢޫފް އިބްރާހީމް

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2394/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާ، އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި، ދަފްތަރު ނަންބަރު 5105 / ކ.މާލެ، އަލީ ޝާހިދުގެ ވަކީލުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބެލިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެއްވި ފަރާތަކީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީއެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

1) އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2394/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާއަކީ، ދަފްތަރު ނަންބަރު 5105 (މ.ވައިޓްޝޯރ) މާލެ، އަލީ ޝާހިދު (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު A054248) އާ ދެމެދު 29 ޖުލައި 2007 ދުވަހު މ.ގޯލްޑަންވިއު (މ.ވައިޓްޝޯރ) ގައި ސްޓޫޑިއޯ ހެދި ބައި ކުއްޔަށްދިނުމަށް އެއްބަސްވުމުގައިވާ މުއްދަތު 31 ޑިސެމްބަރު 2012 ގެ ނިޔަލަށް ހަމަވިޔަސް ކުލީގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައި 202,220/-ރ. (ދުއިލައްކަ ދެހާސް ދުއިސައްތަ ވިހިރުފިޔާ) އަދާނުކޮށްފައިވާކަމާއި، ކުލި ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތުގައި ކުލި ނުދައްކާތީވެ ސަބަބުން އެއްބަސްވުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި 409,394/39ރ. (ހަތަރު ލައްކަ ނުވާހާސް ތިންސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހަތަރު ރުފިޔާ ތިރީސްނުވަ ލާރި) އަދާނުކޮށްފައިވާކަމާއި، އެކު ޖުމްލަ 611,614/39ރ. (ހަލައްކަ އެގާރަހާސް ހަސަތޭކަ ސާދަރުފިޔާ ތިރީސްނުވަ ލާރި) އެދި އެއްފަހަރާ ޝަރީޢަތް ހުކުމްކުރުމަށް އަލީ ޝާހިދުގެ އަތުން ލިބިދިނުމަށްޓަކައި ދައުލަތުން ދަޢުވާކުރެވިފައިވާ ބެލުން ދަޢުވާކުރައްވާފައި،

އެ ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ "ދެފަރާތް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ އާއި، ދަފްތަރު ނަންބަރު: 5105 (މ.ވައިޓްޝޯރ) / މާލެ، އަލީ ޝާހިދު (ދ.ރ ކާޑު ނަންބަރު: A054248) އާ ދެމެދު 29 ޖުލައި 2007 ވަނަ ދުވަހު މ.ގޯލްޑަންވިއު (ވައިޓްޝޯރ) ގައި ސްޓޫޑިއޯ ހެދި ބައި ކުއްޔަށް

އެއްބަސްވުމުގައިވާ މުއްދަތު 31 މާރިޗު 2012 ގެ ނިޔަލަށް ހަމަވީއިރުވެސް ކުލީގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައި -/202,220ރ. (ދެލައްކަ ދެހާސް ދުއިސައްތަ ވިހި ރުފިޔާ) ބާކީކޮށްފައިވާއިރު، ކުލި ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތުގައި ކުލި ނުދައްކާކަމުގެ ސަބަބުން އެއްބަސްވުމުގެ 05 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި 409,394/39ރ. (ހަތަރުލައްކަ ނުވާހާސް ތިންސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހަތަރު ރުފިޔާ ތިރީސްނުވަ ލާރި) އަދާކުރަންޖެހިފައިވާކަމަށާއި، އެއީ ޖުމުލަ 611,614/39ރ. (ހަލައްކަ އެގާރަހާސް ހަސަތޭކަ ސާދަ ރުފިޔާ ތިރީސްނުވަ ލާރި) އަދި އެއްކޮށް ޝަރީޢަތް [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިނުމެވެ.

ދަޢުވާލިބޭ އަދި ގޮތުން ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކުރުން ދަޢުވާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ގޮތުން ދަޢުވާކުރާ ނުވި [illegible] [illegible] އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] 05 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި އަދި ގޮތުން މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ގޮތުން [illegible]

މިރިސޯޓަކީ އޭގެ [illegible] އޮތް [illegible] އަދި ގޮތުގައި ވަނަ 29 ޖުލައި 2007 ވަނަ ދުވަހު [illegible] ([illegible]) ގައި [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމަކުން ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި [illegible] [illegible]، އެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން [illegible] ([illegible]) ގައި [illegible] [illegible] 01 އޮގަސްޓް 2007 އިން ފެށިގެން 31 މާރިޗު 2012 އާއި ހަމައަށް -/10,111 (ދިހަހާސް އެއްސަތޭކަ އެގާރަ ރުފިޔާ) ގެ ކުއްޔަކަށް މިރިސޯޓަކީ އޮތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުން، ދެފަރާތް

ބަޔާން ޝަރީޢަތަށް އަންގައިދީފައިވާތީއާއި، [illegible] [illegible] [illegible] 10 ޖުލައި 2010 އިން ފެށިގެން ޤަރުޟުން އަދަދުން ދިނުމުގެ ސަބަބުން 31 މާރިޗު 2012 ގެ ނިޔަލަށް 409,394/39ރ. (ހަތަރު ލައްކަ ނުވަހާސް ތިންސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހަތަރު ރުފިޔާ ތިރީސްނުވަ ލާރި) ޤަރުޟުގެ ގޮތުގައި އަނބުރައިދޭކަން ދައުލަތުން ހަރަކާތްތެރިވާ މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީއަށް އަދި [illegible] [illegible] ދައުލަތުގެ ސްޓޭޓްމަންޓް އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އަދި އޯގަސްޓް 2010 އިން ފެށިގެން ޤިސްތުގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ ނުދައްކައި 202,220/-ރ. (ދެލައްކަ ދެހާސް ދުއިސައްތަ ވިހި ރުފިޔާ) ވާކަން [illegible] ސްޓޭޓްމަންޓް [illegible]، ކޮންޓްރެކްޓްގެ ދަށުން [illegible] ކޮންޓްރެކްޓްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެއީ [illegible] [illegible] ކޮންޓްރެކްޓްގެ [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޤާނޫނު) ގެ 20 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެންއޮންނަ ހިނދު، [illegible] [illegible] އެނގެން އެއްވެސް [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތަށް [illegible] [illegible]، [illegible] އިސްތިއުނާފުގެ 5 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުގެ 05 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވާކަން [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2009/HC-A/92 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ވެސް ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާތީއާއި،

ދ. [illegible] (ދ. [illegible]) ގެއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމާއި [illegible] [illegible] 31 މާރިޗު 2012 ގެ ނިޔަލަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 202,220/-ރ. (ދެލައްކަ ދެހާސް ދުއިސައްތަ ވިހި ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 409,394/39ރ. (ހަތަރު ލައްކަ ނުވަހާސް ތިންސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހަތަރު ރުފިޔާ ތިރީސްނުވަ ލާރި) [illegible]

ޖުމްލަ 611,614/39ރ. (ހަލައްކަ އެގާރަހާސް ހަސަތޭކަ ސާދަރުފިޔާ ތިރީސްނުވަ ލާރި) އަދި އޭގެ ގޮތުގެ ފަރާތުން މުދައްޢާ އަށް ހިނގާފައި އެއްޗެއް ޖެހިޖެހޭ ދައްކާފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ކަމަށާއި، މި ފައިސާ ދައްކަމުންދާއިރު ތާރީޚު 12 ޑިސެމްބަރު 2014 އިން ފެށިގެން ހިސާބުކޮށް 06 (ހައެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކަނޑައެޅި މަހުނުވަތަ ގޮތުގައި އަދި މަހުލަތު ޖަހާފައި މި ކޯޓުން ދައްކައި ދޫކޮށްލުމުގެ ފަރާތުން އަދި ގޮތުން އަންގައި ޙުކުމްކުރީ" މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ އިސްލާމް ޝަރީޢަތާއި މައްސަލާގެ ނިޔަތުގެ ދަށުން ބެހޭ ކޯޓުން ޙުކުމްކުރެއްވީ.

2) ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2394/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާ އާ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ސަރުކާރު ނުވަތަ ގާނޫނީ އިސްތިޤްލާލު ލިބިގެންވާ ބުނެ ދައުލަތުގެ ނަންބަރު 5105 / ރ.މާލެ، އަދި އޭގެ ފަރާތުން އާ ޤަޟިއްޔާ ދިނުމަށްފަހު ހުކުމުގެ 02 (ދެއެއް) ނުކުތާއަށް ބާރުގަދަކޮށް، އާ ނުކުތާތަކުގެ ދިރާސާކުރުމަށްފަހު ހައިކޯޓުގެ ސާބިތުވާ މަޖިލީހުގައި ބޭރުކަމަށްފަހުވާނެއެވެ.

- ފަރާތަށް ނިންމެވުން، މުދައްޢާ އަށް ހިއްސާ އަތުގެ ޖަވާބުދިނުމަށް ދެމުން 29 ޖުލައި 2007ވަނަ ގައި ވީނު ސައިޓްތަކާއި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން މ. ގުލްޝަނީ (މ.ގުލްޝަން) އަދި ގޮތުގައި ކުއްލިކުރި އެމްގެ ވިޔަފާރިން އާ މުދައްޢާއިން ޤަބޫލުކޮށް ވާހަކަ އަރުވާލީ ޢަމަލުތަކުން އާ ވާތް ދަރުބާރުގައި ކަރަހަކުރިއިރު، ކުލީގެ ޖަމާގައި އަދި ގޮތުން ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ދަޢުވާކުރި ފައިސާ ބޭނުން ޖަމާކުރިއެވެ. 6 ޑިސެމްބަރު 2014ވަނަ ގައި އަދި ގޮތުން ސަރަޙައްދު ބަޔާންކުރި ހުކުމުގައި (2011ވަނަ ގެ ވިޔަފާރި މުދަލުގެ ކުލި ދެއްކި) ރިޕޯޓުން އެނގި ސާބިތުވެއެވެ، އަދި އެކަމުގެ ކުލި އާ މުދައްޢާއިން އަދި ގޮތުގައި ދައްކާފައިވާ އާ މުދައްޢާގެ ފަރާތުން ހުކުމުގައި ވިޔަފާރިއަށް ޒިންމާދާރުން ބޭނުން އެނގި ކަމަށްވާތީ، ކުލި ދައްކާފައިވާކަން އެނގޭ ހުއްޓާ ފާހަގަކޮށް ހުކުމްކުރައްވާފައިވާ ސަރަޙައްދު ނިޔަތުގެ ރިޕޯޓުގެ ފަރާތުގައި ނުކުތާގައިވާ 6 މަސް ނުކުތާގައި ފަރާތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަމަށް ނިންމަވާ ބޭނުން ހުކުމް ނުކުތާ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ދައުވާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި އޮތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުދެކެމެ.

3) މި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2394/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާއަށް، މި މައްސަލައާ ގުޅޭ [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލައާ ގުޅޭ [illegible] [illegible]، [illegible] ކަންތައްތައް [illegible].

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ، ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލާގައި ކަންހިނގާދިޔަ ގޮތް [illegible]، ހ. [illegible] [illegible] ހުރި ބައި ކުއްޔަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 5105 / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 13-J/AGR/2007/8 ހ. [illegible] ([illegible] ހުރި [illegible] [illegible]) ކުއްޔަށް [illegible] [illegible]، ބުނެވުނު [illegible]، ހ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހ. [illegible] [illegible] ހުރި ބައި [illegible] [illegible] ނަންބަރު 1195/MC/2001 (17/10/2005) ޤަޟިއްޔާއިން ބުނެވުނު [illegible] [illegible] [illegible] (ހ.[illegible]) ގައި [illegible] ހުރި ބައި ކުއްޔަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

ބުނެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ 1 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ކުއްޔަށްދޫކުރި މުއްދަތަކީ 4 އަހަރާއި 8 މަސް (1 އޮގަސްޓް 2007 ން 31 ޖުލައި 2012 ގެ ނިޔަލަށް) ކަމަށާއި، ކުއްޔަށްދޫކުރި މުއްދަތު

ޒެނޯޓުވަރަކީ 1 އޮގަސްޓް 2007 ގައިކަމަށް ބުނެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އިޤްރާރުގެ ކުއްލިޔަ ވަރަކު -/10,111 ރުފިޔާ (ދިހަހާސް އެއްސަތޭކަ އެގާރަ ރުފިޔާ) ކަމަށް އެ އެއްބަސްވުމުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އަދި އިސްތިޢުނާފުކުރާ އެއްބަސްވުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ކުއްޔަން ރިޕޭމަންޓް ސްކެޑިއުލް ގޮތުގައި 1 މަހުގެ ކުއްލިޔާ ފައިސާއާއި އިތުރު 1 މަހުގެ ފައިސާ އެ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުމުގެ ކުރިން ދައްކަންވާނެކަމާއި، އޭގެ ފަހުން ކޮންމެ މަހެއްގެ ކުރި އެ މަހުގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ދައްކަންވާނެކަމާއި، ބުނެވުނު ފޯމުލާގައި ކުރި ނުދައްކައިފިނަމަ ދުވަސް ކުރި ބަލައިގަނެވޭ ކުރި ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ފައިސާގެ ޖުމްލަ ދުވަހަކަށް މަސްރަހުގެ 0.5% (ޕޮއިންޓް ފައިވް ޕަސެންޓް) ޖޫރިމަނާއާއި އެކުގައިކަމާއި، އަދި އެ މަހުގެ 15 ގެ ކުރިން ކުރި ނުދައްކައިފިނަމަ އެ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް އިޤްރާރު ކުރަންވާ ކުއްލިޔަ ފަރާތާއި ޖެހޭ ފައިސާ އޮތްނަމަވެސް އިސްލާ ބުނެވުނު މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވޭކަމާއި،

ބުނެވުނު އެއްބަސްވުމާއި އެއްގޮތަށް އަދި ގޮތުގެ ފައިސާ ކުރި ދައްކާފައިނުވާތީ، އެކަން އަދި ގޮވާލުމަށް އަންގައި ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އަށް ޗެކުތަކެއް އަދި ގޮވާލު އެއް ސިޓީ ފާހަގަކުރެވޭކަމާއި، އެގޮތުން، އެ ޑިރެކްޓަރގެ ނަންބަރު 13-DA/INDIV/2012/95 (02 އޮކްޓޯބަރު 2012) ސިޓީގައި އެ ޑިރެކްޓަރގެ ނަންބަރުވާ ދައްކަންޖެހޭ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުން ލޯން ގޮވާލުމުގެ ގޮތުން ގޮތްދޭން އަދަދަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ އަދަދަކަށް ދައްކަވަން ގެންގުޅެނިވާރީ، ލޯން ގޮވާލާފައިވާކަމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގައިވާގޮތުން ފައިސާ ދައްކާ ނިންމަންޖެހޭ އެންމެ ފަހު ތާރީޚަކީ 31 ޑިސެމްބަރު 2012 ކަމަށާއި، އެ ފައިސާ ދައްކާނީ 30 ނޮވެމްބަރު 2012 ގެ ނިޔަލަށް ބަލައި، އެ ތާރީޚުގެ ނިޔަލަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ދައްކާ ނިންމުމަށް ގޮވާލާ ސިޓީއެއް ފޮނުވާފައިވާކަން އެނގޭތީ އަދި ގޮވާލާ ސިޓީ ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވޭކަމާއި،

އަދި ގޮވާލާ ފަރާތުން ބުނެވުނު އެއްބަސްވުމާއި އެއްގޮތަށް ފައިސާ ދައްކާފައިވާކަމަށް ބުނެ އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2394/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާގައި، ކުރީގެ ގޮތުގައި ވިދާޅުވެ

[illegible]

[illegible]

[illegible] އެއްބަސްވުމުގެ [illegible]

[illegible]

(ނ) [illegible]

29 [illegible] 2007 ގައި [illegible] ([illegible]) [illegible]

އެއްބަސްވުމުގެ [illegible]

[illegible]

[illegible] އެއްބަސްވުމުގެ [illegible]

[illegible]

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02 [illegible]

[illegible] (ނ) ގައި "...[illegible]

ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރަ (onus probandi) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] "[illegible]" (plea) [illegible]

[illegible] "[illegible]" [illegible]..." [illegible]

ހުށަހެޅިފައިވާ މުއްސަނދިކަމި، ދެ ފަރާތުގެމެދު ވެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަލީ ޝާކިރުއަށް މ.ގުލިސްތާނުގެ (މ.ވަލީޖް ސައިޓް) ގައި ސާއިދުގެ ހުރި ބައި ކުއްޔަށްދީފައިވާކަން އަންގައިދެއްވައިދެއްވާ، ބުނެވުނު އެއްބަސްވުމުގައި ހުރި ދައްކަންޖެހޭ ޢަދަދު، ހުރި ނުދައްކައިފިނަމަ ދަން އަދަދުކުރުމުން ގޮތުގައި ތަފްސީލު ކަށަވަރު ބަދަލުކުރަމުން އަންގައިދެއްވާކަމި،

ދެފަރާތުގެމެދު ވެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކުރީގެ މަޢުލޫމާތު މުޙައްމަދު ޝާކިރު ޢަލީ ޝަރީފް ހުށަހެޅި ދައްކާފައިވާކަމި، އެއީ އެއްބަސް ވެވިދާނެ ހުރި ބޭނުމެއްގައި ދުވަސްވީ ޝަރީޢަތް (ދުވަސްދުވަހު) ދިނުމަށްވާކަމަށް ޢަލީ ޝާކިރުގެ ވާރުތަ ދަށުން ހުޅުވާލާފައި ނޫނީވެސް ސާމާނުގެ ބާކީގައި ބުނެފައިވަނިކޮށް، މި މުއްސަނދި ގޮތުން މުހައްމަދު ޝާކިރު ޢަލީ ޝަރީފް ޢަލީ ޝާކިރުގެ ވާރުތަ ކުރިއަށްދާގޮތުގެ ސާމާނުވަރުގެ ބާކީން، 01 ޖުލައި 2010 ން ފެށިގެން ޢަލީ ޝާކިރުގެ ވާރުތަ އެއްބަސްވުމެއް ފަދައިން ހުރި ދައްކަފައިވާތީ ޖާގައަށް އެބަދަލުން އަދާކުރައްވާކަން ފޯމުގެ ގޮތުގައި، އެއީ ޖުލައި 2010 ން ފެށިގެން ފެބްރުއަރީ 2012 ގެ ނިޔަލަށް ހުރި ދައްކަފައިވާކަން ރަސްމީކޮށް ސާމާނުވަރުގެ ބާކީން އަންގައިދެއްވުން، ބުނެވުނު ދުވަސްތަކަށް ހުރި ނުދައްކައިވާ ސަރުކާރު ޖާގައަށް އަދާކުރާކަން އަންގައިދެއްވުމާއި،

މުހައްމަދު ޝާކިރު ޢަލީ ޝަރީފް ޢަލީ ޝާކިރުގެ ވާރުތަ ކުރިއަށްދާގޮތުގެ ސާމާނުވަރުގެ ބާކީން ޢަލީ ޝާކިރުގެ ވާރުތަ ހުރި ދައްކާފައިވާކަން އަންގައިދެއްވުމާއި، ބުނެވުނު ސާމާނުވަރުގެ "ޕީ.ސީ ޝޮޕް" ކަމަށްވާތީ "ޕީ.ސީ ޝޮޕް" ކަމަށްވާ ބާކީން ކުރީގެ ތަކެތި ޖާގައެއްގައި ހުރި ހުރިހާ ކަމެއް ދައްކާފައިވާކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ޢަލީ ޝާކިރުގެ ވާރުތަ ބުނެފައިވަނިކޮށް، 2010 ޖުލައި މަހުން ފެށިގެން ޢަލީ ޝާކިރުގެ ވާރުތަ ހުރި ދައްކާފައިވާކަމި، "ޕީ.ސީ ޝޮޕް" ކަމަށް ގޮތް ޖުލައި 2010 ން ފެށިގެން ޖާގައަށް އެއްބަސްވުން ނިމުނު ތަކެތިކަމަށް ދެއްކެވި ޢަލީ ޝާކިރު ބުނެފައިވާކަމި،

ޢަލީ ޝާކިރުގެ ވާރުތަ އެއްބަސްވުމުގައިވާގޮތަށް ހުރި ދައްކަމުން އަދާކުރައްވަމުން ބުނެފައިވަނިކޮށް، މި ދައްކާފައިވާ ދުވަސް އެކުލަވައިގެން އެއްބަސް ވެފައިވަނީ ހުރި ދައްކައިފިނަމަ ސާމާނުވަރުގެ ހުށަހެޅުނު، އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވެއްޖެ ހުރި ވާނަމަވެސް ހުރި ދައްކާފައިވާކަމަށް

ބުނުން ހިމަނައި، އެކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން އަދި ހާލަތުގެ ހެކިތަކުން އިތުރު އެއްވެސް ހެއްކެއް ހުށަހަޅާފައި ނުކުރެވިފައިވާތީއެވެ،

އެހެންކަމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2394/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ދިރާސާގައި ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 6 ވަނަ ނުކުތާގައި ކުރި ދަޢުވާކުރެވުނުކަން އެނގޭން އެއްވެސް ހެއްކެއް ހުށަހަޅާ އަދި ގޮތުގެ ހެކިތަކުން ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާކަމީ ޝަރުޢީ އަދި ޝަރުޢީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފުވާކަމަށް ބެލެވޭ ނުކުތާއެކެވެ.

(ނ) ތިންވަނަ ކަމަކީ، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރެއްވި ބަޔާން ޖޫރިމަނާ ނިޔާކުރެވުނު އެއްބަސްވުމުގައި އޮތް ގޮތަށް ދައުލަތުން ދޫކުރަންޖެހޭ ކުލީގެ ޖޫރިމަނާ ކުރިއަށް ނަގަން ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަލައިގަނެވޭނެ ގޮތް ނުކުރެވިގެން ޝަރީޢަތުން ނުކުތާއެއް ނުރައްކަލަށް ޖެހިދާނެކަމެވެ،

ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނު) ގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ބައިވެރިއެއްގެ މައްޗަށް ލާޒިމުވާ ކަންތައްތައް ފުރިހަމަނުކުރެވިއްޖެ، އެ ކޮންޓްރެކްޓެއްގައިވާ ޝަރުތުތަކާއި އެއްގޮތްވާގޮތުގެ ފުރިހަމަނުކުރާނަމަ، އެ ކޮންޓްރެކްޓްގެ އަނެއް ބައިވެރިޔާ، އެކަމުގެ މައްޗަށް ލާޒިމުވާކަމަށް ދެއްކިދާނެކަމުގައި، ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓް އަނބުރާލެވޭނެ އަދާކުރުން އެއްބަސްވުމާޚިލާފަށްކުރުން ބާތިލުކުރެވިދާނެ ފުރިހަމަކުރުވައިދެވިދާނެއެވެ،

މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް ޓްރާންސްޕޯޓާއި ދެމެދު ޖ. ވައިޓް ސަން

(ސޯޝަލް ހައުސިންގ ޕްރޮޖެކްޓް) ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި، ކަނޑައެޅި ފަރާތުގެ ކުލި އެ މަހެއްގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ދައްކަންވާނެކަމަށާއި، ބުނެވުނު މުއްދަތުގައި ކުލި ނުދައްކައިފިނަމަ ދަން ކުލި ބަލައިގަނެވޭނީ ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތު ފާއިތުވެގެން ހިނގާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް މަހުކުލީގެ 0-5% (ޕޮއިންޓް ފައިވް ޕަސެންޓް) ޖޫރިމަނާއާއި އެކުގައިކަމަށާއި، އަދި މަހުގެ 15 ގެ ކުރިން ކުލި ނުދައްކައިފިނަމަ އެ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް ޖޫރިމަނާ ހިސާބުކޮށް ކުލިދީފައިވާ ފްލެޓް ބަލައިގަނެވޭނެކަމަށް ބޭރުކޮށް މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެންއޮންނަތީއާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް ޓްރާ

ގޮތުގެ ފަރާތުން ކުލިދެއްކުމުގެ ސްޓޭޓްމަންޓް ބަލާއިރު، 2010 ޖަނަވަރީ މަހުގެ ކުރި އަދި

ފަރާތުން ދައްކާފައިވަނީ އެ އަހަރުގެ ފެބްރުއަރީ މަހުގައިކަމާއި، އަދި ފެބްރުއަރީ މަހުގެ ކުލި ޖޫންމަހު
ދައްކާފައިވާކަން އެނގެންއޮންނައިރު، މާރިޗު މަހުގެ ކުލި ދައްކާފައިވަނީ ޖުލައި މަހުގައިކަމާއި، އަދި އޭޕްރީލް
މަހުގެ ކުލި އެ އަހަރުގެ ސެޕްޓެމްބަރު މަހު ދައްކާފައިވާކަން އެނގެންއޮންނައިރު، [illegible] މަހު ކުލި ދައްކާފައިވަނީ
2011 ވަނަ އަހަރުގެ މާރިޗު މަހުގައިކަމާއި، އަދި 2010 ޖޫން މަހުގެ ކުލި ދައްކާފައިވަނީ 2011 ގެ
ޑިސެމްބަރުގައިކަން [illegible]، [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible]
[illegible] ކުލި [illegible]، ޖޫރިމަނާ [illegible]،

އިސްވެ [illegible] [illegible] ޖޫރިމަނާއާ [illegible] ކުލި [illegible] ޖޫރިމަނާ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖޫރިމަނާ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]،

ކޮންމެ މަހެއްގެ 10 ދުވަހު [illegible] [illegible] ކުލި [illegible] [illegible]، [illegible] ނުދައްކައިފިނަމަ،
މަހުގެ 10 ގެ ފަހުން ޖޫރިމަނާ [illegible] [illegible] 15 ގެ ފަހުން ކުލި ނުދައްކައިފިނަމަ [illegible]
[illegible] [illegible]، މަހުގެ 10 އާއި 15 [illegible] [illegible] މަހުގެ
15 ގެ ފަހުން [illegible]، [illegible] [illegible] ޖޫރިމަނާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ކުލި އެ [illegible] 10 ގެ [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] ކުލި [illegible] ކުލި
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 0.5% ([illegible] [illegible] [illegible])
[illegible]، އަދި އެ މަހުގެ 15 [illegible] ކުލި [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

ބުނެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަދާ ކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމްތައް އެއްބަސްވުމުގެ އެއްބައިވެރިޔާކަމަށްވާ މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ އަދާކުރުމުން، އެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަދި [illegible] ލިބެންޖެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމްތަކާ [illegible] [illegible] ބުނެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (waive) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

އެހެންކަމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2394/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދެއްކިފައިނުވާތީއެވެ.

ވީމާ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2394/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އެއްބަސްވުމުންނެވެ.

- **ހުކުމް**

ދެންފަހެ، [illegible] ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން [illegible] ހުކުމްކުރެވުނު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2394/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާ [illegible] [illegible] ދަފްތަރު ނަންބަރު 5105 / [illegible]، އަލީ [illegible] ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެ ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] ބަދަލު [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ހުކުމްކުރަމެވެ.